

Çocukluk Obezitesini Önlemede Ö?renciye Yönelik Uygulamalar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukluk Obezitesini Önlemede Ö?renciye Yönelik Uygulamalar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19122>

Özet

Çocukluk Obezitesini Önlemede Ö?renciye Yönelik Uygulamalar Ölçe?i, okul hem?irelerinin veya benzer okul sa?i??? profesyonellerinin, **çocukluk obezitesini** önlemeye yönelik olarak ö?rencilere uygulad?klar? faaliyetlerin s?kl???n? ve türünü de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? bir araçtır. Bu ölçek, Zeynep Büyükba? tarafından 2019 y?l?nda yürütülen ve **Sa?i??? Geli?tirme Modeli** temelli uygulamalar? inceleyen yüksek lisans tezi kapsamında bir **uyarlama** çal???ması olarak kullan?lmıştır. Ölçek, okul ortam?nda yürütülen sa?ik e?itimi, dan???manlık hizmetleri ve çevresel düzenlemeler gibi ö?renci merkezli müdahalelerin kapsam?n? belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, profesyonellerin alg?lad?klar? yarar, engeller ve kendi **öz etkililik** düzeyleri ile birlikte, obeziteyi önleme çabalar?n?n etkinli?ini ölçmek için kritik bir bile?en olarak tasarlanmıştır. Bu araç, özellikle **okul hem?ireli?inin** halk sa?i??? ve koruyucu sa?ik hizmetlerindeki rolünü somutla?t?rmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk obezitesi, obezite önleme, ö?renci uygulamalar?, okul hem?iresi, sa?ik e?itimi, uyarlama, Sa?i??? Geli?tirme Modeli.

Yazarlar

Zeynep Büyükba?.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **okul hem?irelerinin** çocukluk obezitesini önleme ba?lam?nda ö?rencilere yönelik gerçekle?tirdi?i spesifik uygulamalar? sistematik bir ?ekilde ölçmek ve de?erlendirmektir. Ölçek, hem?irelerin hangi tür müdahaleleri (örneğin, beslenme dan???manlı???, fiziksel aktivite te?viki) ne s?kl?kta ve ne kadar kapsamlı uygulad?klar?n? belirlemeye odaklanmıştır.

Ölçek, aynı zamanda, bir program?n veya uygulaman?n etkinli?ini de?erlendirmede ba?langıç ve sonuç verilerini toplamak için bir temel oluşturmaya hedefler. Elde edilen veriler, okul sa?i??? programlar?n?n geli?tirilmesi, e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesi ve kaynaklar?n daha etkili tahsis edilmesi için önemli bilgiler sunar.

Yapı

Çocukluk Obezitesini Önlemede Ö?renciye Yönelik Uygulamalar Ölçe?i, muhtemelen **Sa?i??? Geli?tirme Modeli** (Health Promotion Model) çerçevesinde, profesyonellerin koruyucu sa?ik

davran??lar?n? ölçen bir yap?y? temel al?r. Ölçek maddeleri, genellikle a?a??daki gibi alt boyutlar veya temalar etraf?nda toplanm??t?r:

Beslenme Al??kanlıklar?n?n Geli?tirilmesine Yönelik Uygulamalar.

Fiziksel Aktivite ve Egzersiz Te?vik Uygulamalar?.

Obezite Risk De?erlendirmesi ve Takibi.

Aile ve Okul Çevresi ??birli?i Faaliyetleri.

Ölçek, uygulay?c?n?n ö?renci sa?l???n? iyile?tirmeye yönelik aktif kat?l?m?n? ve müdahale çe?itlili?ini yans?tan davran??sal bir yap?y? ölçer. Bu, sadece bilgi düzeyini de?il, fiili uygulama davran??lar?n? de?erlendirmesi aç?s?ndan önemlidir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamaktadır. Ancak, ölçe?in bir yüksek lisans tezi kapsamında **uyarlama** çal??mas? olması nedeniyle, tezin içeri?inde geçerlik çal??malar?n?n yapıldı??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu tür çal??malarda a?a??daki geçerlik yöntemleri kullan?l?r:

Kapsam Geçerli?i: Uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?i incelenmiştir.

Yap? Geçerli?i: Faktör analizi (Aç?klay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?larak ölçek maddelerinin kuramsal yapıyla uyumu test edilmiştir.

Geçerlik analizlerinin detayl? sonuçlar? (örne?in, faktör yükleri ve model uyum indeksleri), sorumlu yazar Zeynep Büyükba??'n Marmara Üniversitesi'nde tamamladı??? 2019 tarihli yüksek lisans tezinde yer almaktadır.

Güvenilirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi bulunmamaktadır. Bir uyarlama ölçe?i olarak, Çocukluk Obezitesini Önlemede Ö?renciye Yönelik Uygulamalar Ölçe?i için iç tutarlıl?k analizlerinin (Cronbach Alfa katsay?s?) tezin metodoloji bölümünde sunulmu? olması beklenir. Bu analizler, ölçe?in farklı maddelerinin aynı yapıy? ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin **obeziteyi önleme** uygulamalar?n? güvenilir bir şekilde ölçtü?ünü gösterir. Güvenilirlik sonuçlar?n?n ayrınt?lar? için ilgili tez çal??mas?na başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yapı?s?n?n Türk kültürüne ve okul hem?ireli?i uygulamalar?na uygunlu?unu

değerlendirmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta mı sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğin, **okul hemşirelerinin** Sağlık Geliştirme Modeli çerçevesindeki davranışları ölçtüğü göz önüne alındığında, birden fazla faktörden oluşması olasıdır. Spesifik faktör dağılımları ve açıklanan varyans oranları tezin bilimsel raporunda mevcuttur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi olmamakla birlikte, uygulama şekli veya düzeyini ölçen ölçekler genellikle 3'lü, 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanır.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Okul Sağlık Profesyonelleri, özellikle **okul hemşireleri**.

Age Group: Ölçeğin uygulandığı profesyoneller için yaş sınırlaması yoktur. Ölçeğin odaklandığı konu olan **çocukluk obezitesi**, genellikle ilköğretim ve ortaokul çağındaki öğrencileri kapsamaktadır.

Population Details: Ölçek, Marmara Üniversitesi'nde 2019 yılında tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında, İstanbul'da görev yapan okul hemşireleri üzerinde kullanılmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Uygulanıcılar, öğrencilere yönelik obeziteyi önleme uygulamalarını şekli veya etkinliğini derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Koruyucu sağlık, halk sağlığı, beslenme, fiziksel aktivite, okul sağlığı, Likert ölçeği, öz bildirim.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: zeynepbykbs@gmail.com

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi (2019 Yüksek Lisans Tezi Başlamında).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Zeynep Büyükbağ tarafından 2019 yılında yürütülen tez çalışması kapsamında kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımı için orijinal yazarından ve tezi denetleyen kurum/danışmandan

izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücreti hakkında bilgi verilmemiştir. Testin geliştirildiği/uyarlandığı yılı: **2019**.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi indirilebilir: [cocukluk-obezitesini-onlemede-ogrenciye-yonelik-uygulamalar-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Böyükbaşı, Z. (2019). *Okul hemşiresinin **sağlıklı gelişme modeli** temelli çocukluk obezitesini önlemeye yönelik uygulamaları, öz etkililik düzeyleri, algıladıkları yarar ve engeller* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Detaylı maddeler için Marmara Üniversitesi tarafından yayımlanan ilgili yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.